

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXVIII. Novarien. successionis. An legitimati per rescriptum ad instantiam, vel de consensu patris, cum clausula, sine præjudicio venientium ab intestato, habeant primam causam intestatæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

sufficiat, nec ne ad excludendum ab intestata successione illum conjunctum, quem constat, quod moriens noluit habere successorem; Quamvis reprobata opinione *Angel. conf. 206.* & sequacium, magis recepta sit altera pro venientibus ab intestato, quamvis in testamento exclusus, ut firmatur in *dictis decis. 82. & 125. Cavilli* canonizantibus firmata per *Gabr. d. conf. 129.*; Attamen fundamentum constituitur in benigna interpretatione voluntatis; Vel quia exclusio venientis ab intestato non habeat causam odij, sed illam majoris benevolentiae erga testamentarium, aut etiam illam modicæ benevolentiae, non autem formalis aversionis & odij positivi; Vel quod morti proximus, sequendo Christi præcepta, odia remittere voluerit, sive quod signa reconciliationis accedant, cum similibus considerationibus circa præsumptam voluntatem, quæ proinde bene declarationem admittit.

Fortius autem advertebam id recipiendum esse in hac facti specie, quod attento Jure Antiquo, cum ejus præsupposito procedit textus in *dicta. sicognatis*, successio soli fratri, attenta proximitate gradus per veritatem, seu naturam debita esset; Ne potes autem ex fratre prædefuncto, admittuntur ad eorum successione ex quadam æquitativa fictione, quam Jus Novissimum introduxit mediante beneficio representationis, ideoque cum istud sit beneficium fundatum in quadam æquitate, ab ista quoque regulandum veniat, & consequenter admitti debeat opinio *Salyceti* magis quam altera communior, utpote fundata in dispositione textus in *dicta. sicognatis*, qua attenta, iste nepos etiam non exotus, nullum concursum cum fratre prætereundum potuisset.

NOVARIEN. SUCCESSIONIS

*Responsum pro veritate suppressis
nominibus.*

An legitimi per rescriptum ad instantiam, vel de consensu patris, cum clausula, sine præjudicio venientium ab intestato, habeant primam causam intestatæ successione, in exclusionem filiorum legitimorum fratrum, vel filiorum naturalium patris.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 Legitimi cum clausula, sine præjudicio &c. non excludunt venientes ab intestato.
- 3 De eodem. & de ratione. & num. 10.
- 4 Legitimo cum dicta clausula est vera legitimatio, non autem dispensatio.
- 5 Non autem in parte excepta etiam si à patre sit obventa.
- 6 Declaratur conclusio, de qua num. 2. & 3. quando procedat.
- 7 Ad quid adjiciatur, & operativa sit dicta clausula, sine præjudicio &c.
- 8 De eodem respectu ipsius patris.
- 9 Considerandum est an de voluntate ipsius patris adjecta sit.
- 10 Ponderatur ratio, de qua num. 3. quando procedat. & quomodo isti a quaestio decidi debeat.

FActo casu mortis ab intestato ejusdem diviti viri in hac Civitate, vel dicecisi, superstitibus quibusdam filijs naturalibus, quibus instantiam ejusdem patris legitimi fuerunt per Collegium Scriptorum Archivijs Urbis cum contra clausulas sine præjudicio venientium ab intestato, & germana sorore legitima, & naturali; Orta est dubitatio, quænam intestata successio debita esset; Quare ex parte filiorum legitimorum desuper pro veritate consultus fuit quidam hujus Curie in parte doctissimus, ac verè insignis Advocatus enunciatus *sub tit. de servitut. disp. 74.* (quo in hac parte doctrinali non cognovimus); Ipseque juxta ejus stylum in dicta sola parte, cum auctoritatibus tamen bene stringentibus, ac præcis, non autem vagis, respondit contra requirentes, cum magis, & accurato labore, cumulando plura quinquaginta DD. hanc opinionem tanquam veriorum firmantes, quorum plures refert *Martin. de leg. lib. 1. tit. 2. quest. 9. num. 3. cum seqq. Rota decis. 172. par. 5. recen. & dec. 35. par. 8.*, atque ex eis multa deducendum ad istos præcisos terminos legitimatæ ab eodem patre procuratæ.

Cum autem habito hoc Responso, dicti filij legitimi, vel eorum defensores in partibus, non acquiescerent dicto Responso, atque alterius Advocati hujus Curie judicium audire cuperent; Hinc desuper ego, quamvis tunc junior, dictoque Respondeo longe inferior, desuper consultus; Respondi quod agendo de articulo in genere, sive in abstracto, absque alia facti circumstantia, idem dicendum venire mihi videbatur, quoniam hæc videtur opinio, nedum frequentiori DD. calculo recepta, sed etiam melioribus munita rationibus, in quibus pro genio, ac stylo principaliter insisteret, consuevi, quoniam, ut advertitur *sub titulo de leg. & de tract.* occasione agendi in filijs legitimis debita sit legitima; Sive an illa, quam pater eis relinquit sub aliqua conditione, vel onere, consuetæ legitimæ privilegia habeat pro conditionum, vel onerum rejectione; Quamvis rejecta sententia voluntium, ut hæc species legitimatæ ita qualitate importet solum simplicem dispensationem, verior, magisque recepta sit, opinio ut importet veram legitimatæ, ut plene discussio articulo firmatur in *dicta decis. 35. par. 8. recen.* ubi concordantes, pluries in alijs canonizata; Attamen id intelligitur in alijs, quam in expressis, seu exceptatis, in quibus habetur pro non extante, & acti concessa non esset.

Neque obviare dixi quod ad instantiam ejusdem patris legitimatio obventa fuisset, quoniam cum ipse ita qualificatam obtinere cura verit, negligendo illam obtinere puram, & generalem à Principe supremo, vel altero, qui rescriptam non haberet potestatem à Constitutione Pij IV., ita censetur voluisse quod actus præjudicaret venientibus ab intestato, quos potius vocare voluerit; Ex ea ratione pluries hoc eodem titulo insinuata, quod mortuus ab intestato censetur voluisse testari cum eo testamento, quod lex communis, vel municipalis pro eo fecit, ut in specie ratiocinatur præsertim *Galvan. conf. 18. num. 28. & seqq.*

Verum advertebam, quod cum ex proximè insinuata ratione, in casu quo legitimatio ab ipso patre procurata esset, seu alias de ejus mandato, vel voluntate serio obventa; punctus reducatur ad quaestionem ambigua voluntatis, ideoque potius

De L. U. C.
de
Testamentis
c. VI
9

potius ad factum, quam ad ius, idcirco reflectendum esset, an facti circumstantiæ dictam præsumptam voluntatem tollere possent, atque contrariam suadere; Ut scilicet patris voluntas, obtinendo legitimationem, ad id directa fuerit, ut tollendo legis obstaculum, filios haberet successores, ut est nimirum probabile, cum etiam per eos dicta macula abluta, agnatio, & familia conseruetur, ubi potissimum legitima proles desit, ut comprobatur frequens Italiae usus notorius, probando scilicet quod pater, sequuta legitimatione, notabiliter immutasset tractatus cum filiis, eos publicando suos, ac retinendo, domi ad mensam, eosque tractando in vestitu, famulatu, ac aliis eo modo, quo veri legitimi tractari solent, diversimodè à bastardis, pro communi usu, atque procurando ut conuersarentur inter nobiles, vel civiles ejus spheræ, aliaque peragerent, legitimis, non autem naturalibus congrua, pro facti qualitate, ac regionis more; Potissimum verò ex discretivo modo ab eodem patre tentato ante, & post legitimationem respectivè; Multò verò magis ubi cum amicis animum habendi dictos filios in successores explicasset, seu alia gefisset hanc voluntatem probantia, vel admittulantia.

Ista etenim legitimitio, quamvis ita qualificata, ex veriori, magisque recepta sententia, est verè talis, non autem simplex dispensatio ut supra; Clausula verò prædicta ex Constitutione Pii IV. potius adjici solita, principaliter operativa est in iis, quæ dependent à voluntate alterius, quam ipsius patris, qui filios legitimare voluit; Puta pro successione in fideicommissis majorum, vel feudo, seu emphyteusi pacti, & providentiæ, cum similibus; Et nihilominus etiam in istis, quoties voluntas fideicommittentis, vel primi acquirentis non resistat, sed assistat, dicta clausula operativa non est, neque obstaculum præbet, ut advertitur pluries *sub tit. de fideicommiss. præsertim disc. 68.*; Undè propterea isto casu, tam in patre, quam in ipso legitimante, qui sit Principe inferior, dictamque facultatem italicam habeat, concurrere videtur etiam defæctus potestatis.

In bonis autem liberis, atque ad liberam ipsius patris dispositionem, de alio non queritur, nisi de ejus voluntate, qua accedente ista clausula nullius operationis est; Adeo ut dicta voluntate assistente, legitima, quæ legitimatis relinquatur, consueta privilegia obtineat eodem modo quo illa legitimorum, ut advertitur *sub tit. de legit. & de tract. disc. 42.*; Atque in summa, aliud isto casu non operatur nisi quod præservet patrem ab ea necessitate, qua de jure præmitur relinquendi filiis legitimis legitimam liberam, cum honorabili titulo institutionis, ut scilicet ad id invitum cogi non possit; Sed ejus voluntate assistente, nil differre videntur isti legitimati à legitimis; Et consequenter congruere videntur ea, quæ habentur *sub tit. de testamen. disc. 26. 27. & 75.* in materia testamenti patris inter filios, quod sufficiat sola probatio naturalis, & non requiratur solemnitas.

Potissimè verò quia, ut plurimum præsertim personæ idiotæ, sive sint nobiles, sive populares, hujusmodi legalium subtilitatum ignaræ, ad hujusmodi qualitates, & clausulas advertere non solent; Quinimò ut sæpissimè ego expertus sum neque legere, vel audire curant quid in privilegio legitimatiōis contineatur, sive an à Papa, vel ab Archiepis, aut ab alio Magistratu inferiori obtineatur, quoniam cogitatur solum ad substantiam faciendū actum legitimatiōis; Atque ubi obtinetur

Eny. de Luca P. 2 de Success.

Curia Romana privilegium in charta pergamentena, non distinguitur in partibus, an illud sit Papæ, vel alterius inferioris, sed quotquot vident hujusmodi chartas à Romana Curia venientes, reputant bullas, & Brevia Papalia etiam simplicia monitoria A.C., quæ Brevia vulgò dicuntur, ac reputantur; Quinimò non desunt Rabolæ forenses, qui istam eorum correspondentiam simpliciter confirmant, & fovent, magnas pecuniarum summas ita extorquendo, seu verius furivum, ac rapinam committendo, ex eo quod essent Brevia, vel Bullæ Apostolicæ, ut infinuatur *sub tit. de judicij* in relatione, & praxi Curie.

Hinc proinde, ratio superius ponderata, quod quando pater non curat obtinere legitimationem puram, sed obtinet ita qualificatam, ita ejus voluntatem explicare dicitur, non præjudicandi venientibus ab intestato, quodque ita decedendo, censetur condere testamentum eo modo quo lex communis, vel municipalis illud ordinavit, est vera in abstracto, sed punctus est in concreto, seu in applicatione, quoniam rectè procedit quando constat quod pater ita sciens, & volens hac speciem legitimationis potius, quam alteram obtinere studuit, sive quod ea directè, ac principaliter per eum obtenta non sit, sed obtenta per ipsos filios naturales, vel alios eorum conjunctos, qui studiosè patris simplicem consensum obtinissent, absque eo quod ipse verisimiliter cogitasset ad effectus exinde resultantes; Vel quia habens filios legitimos, & naturales, constat hanc legitimationem obtinuisse ad alios effectus, reddendi scilicet eos capaces illorum munerum, & officiorum, quorum alias essent incapaces, & cum quibus prudens pater ipsos providere posset, retenta de facto inferiori qualitate filiorum naturalium discretorum à verè legitimis; Secus autem ubi prolem legitimam non habens, obtenta legitimatione continente hujusmodi restrictiones, potius ex stylo legitimantis, quam ex ejus voluntate, illos legitimos declaraverit, ac tractaverit, atque ab aliis recognosci, & tractari curaverit, decedente verò intestato potius à casu, quam electione proveniret; Et in summa ista est quæstio facti ex istius qualitate, & circumstantiis decidenda, non autem cum regulis, & doctrinis generalibus juxta consuetam pragmaticorum inceptam; Super his autem circumstantiis, an illæ assisterent, nec ne, judicium dari non potuit, cum consilium ita super quæstione in abstracto suppressis nominibus petum fuerit.

ROMANA
HEREDITATIS
DE ARMANNIS
PRO
ANNA,
CUM
JOACHINO, JO: BAPTISTA, ET
ALIIS DE ARMANNIS.

Causa disputata coram Prelato, credo; resolutus pro Anna.

De exclusionem matris à successione filii pupilli, eo quia non curavit infra annum illi provideri de tutore; Et an detur